

ویژگی‌های ساختاری و محتوایی صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در قیاس با فرانکفورت

فرهاد رستمی جمیل

چکیده

هدف: بررسی ویژگی‌های ساختاری، محتوایی، و مجموع ویژگی‌های صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در قیاس با فرانکفورت در جهت ارتقای صفحه خانگی و وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران است.

روش/ رویکرد پژوهش: روش پژوهش، تطبیقی و جامعه آماری شامل صفحه‌های خانگی و وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت است. جمع‌آوری داده‌ها براساس سیاهه وارسی شامل ۴۹ پرسش در دو بخش ویژگی‌های ساختاری و محتوایی است.

یافته‌ها: یافته‌های نشان داد که ویژگی‌های ساختاری، محتوایی و مجموع ویژگی‌های در صفحه خانگی و وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران به ترتیب ۱۸/۷۶، ۹۶/۲۶، ۳/۶۵٪ به کار رفته است، در حالی که این رقم در صفحه خانگی و وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت، به ترتیب ۴۵/۰۹، ۹۵/۰۹، ۸۷/۹۳٪ است.

نتیجه‌گیری: صفحه خانگی و وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در قیاس با فرانکفورت از نظر ویژگی‌های ساختاری، محتوایی، و مجموع ویژگی‌ها در رتبه پایین‌تری است.

ویژگی‌های ساختاری و محتوایی صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در قیاس با فرانکفورت

فرهاد رستمی جمیل^۱

تاریخ دریافت: ۹۴/۰۳/۱۷

تاریخ پذیرش: ۹۴/۰۷/۰۷

مقدمه

با ظهور و بروز اینترنت و شبکه جهانی وب، استفاده از آن روز به روز در حال افزایش است و در این میان، وبسایت‌های مختلفی هر روزه از سراسر جهان مورد بازدید قرار می‌گیرد. یکی از این وبسایت‌ها، وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران است که در طول سال و به خصوص ایام برگزاری نمایشگاه به دفعات بازدید می‌شود. بر این اساس، پژوهش حاضر در صدد برآمد تا این وبسایت و ویژگی‌های آن را بررسی کند.

زمانی که اینترنت و سپس وب جهان‌گسترده وجود آمد مانند هر پدیده جدید دیگر، همه به فکر استفاده از قابلیت‌های اعجاب‌آور آن بودند و به دیده تحسین به آن می‌نگریستند. پس از گذشت سال‌ها و تأثیر وب در سطوح مختلف زندگی انسان‌ها، مزایا و معایب این پدیده بر همه روشن شد. اهمیت و جهان‌شمولی این پدیده نوظهور باعث شد که متخصصان و دست‌اندرکاران وب برای رفع معایب و افزایش مزایای آن فعالیت کنند. بنابراین برای تشخیص و تعیین کمی و اشکالات و مزایای وب از جنبه‌های مختلف جستجو کردند. این متخصصان در نظر داشتند تا معیارها و چارچوب‌هایی برای ارزیابی وب کشف یا ایجاد نمایند. یکی از شیوه‌هایی که پس از جستجو و تلاش متخصصان مختلف به دست آمد، شیوه وب‌سننجی^۲ بود. ماهیت وب‌سننجی از فعالیت‌هایی نظیر کتاب‌سننجی^۳، اطلاع‌سننجی^۴، علم‌سننجی^۵ و سایر روش‌های سنجشی مشابه سرچشمه می‌گیرد که با الگوگیری از آنها افق تازه‌ای در فعالیت‌های کمی و سنجشی وب گشوده شد. در این روش، با بهره‌گیری

۱. کارشناس ارشد علم اطلاعات و
دانش‌ناسی-farhadrosta-mi777@gmail.com
2. Webometrics
3. Bibliometrics
4. Scientometrics
5. Informetrics

از آموزه‌های علوم مختلف، بهخصوص ریاضیات و آمار، تلاش می‌شود تا هر یک از خصیصه‌های وب را در قالب‌های کمی ریخته و از نتایج به دست آمده از این سنجش‌ها، ارزیابی‌هایی در مورد وضعیت وب به عمل آورد (عصاره، حیدری، فراشبندی، و حاجی زین العابدینی، ۱۳۹۲، ص ۱۵۷).

امروزه مردم بیش از گذشته با وبسایت‌ها و خدمات آنها سروکار دارند. وجود وبسایت علاوه بر اینکه اعتبار نمایشگاه را بالا می‌برد، اطلاعات، خدمات، و محصولات نمایشگاه را نیز برای بازدیدکنندگان قابل دسترس می‌کند. وبسایت نمایشگاه همچنین تأثیر شدیدی بر اعتماد بازدیدکنندگان بالقوه دارد و برخلاف نمایشگاه، ۲۴ ساعته آماده ارائه خدمات است. با راهنمایی وبسایت نمایشگاه، آمار بازدیدکنندگان نمایشگاه افزایش می‌یابد و امکان بازدید حضوری از نمایشگاه را نیز بیشتر می‌کند. وبسایت نمایشگاه، پایگاه بسیار قوی برای تبلیغات به شمار می‌رود و به روزسانی آن به سرعت و با کمترین هزینه انجام می‌شود. علاوه بر موارد یادشده باید در نظر داشت نمایشگاه‌های بین‌المللی دیگر نیز وبسایتی را برای ارائه خدمات خود در نظر می‌گیرند و با سایر نمایشگاه‌های بین‌المللی برای ارائه خدمات و عرضه و فروش محصولات خود به رقابت می‌پردازند (کر، ۱۳۸۰). به توجه به این مزایا، پژوهش‌هایی به طور خاص نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت را بررسی کردند.

کولایان (۱۳۸۰) در پژوهشی به بررسی نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت از ابتدا تاکنون پرداخت. در بخشی از این پژوهش، وبسایت نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت مورد توجه قرار گرفته است. یافته‌ها در این مورد نشان داد بخش "راهنمای شرکت‌کنندگان" در وبسایت نمایشگاه فرانکفورت که قابلیت کاوش چندگانه از طریق موضوع، نام کشور، نام مؤسسات، محصولات، زمینه فعالیت، نام افراد (مدیران مؤسسات)، و موقعیت مکانی مؤسسات در نمایشگاه را دارد از بخش‌های بسیار جالب این سایت است. متأسفانه وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران صفحه‌های لازم و امکانات کافی را برای این منظور ندارد و باید هر چه سریعتر با توجه به مقبولیت این نمایشگاه در سطح جهان به نحو شایسته‌تری تکمیل و فعال شود. در بخش معرفی مهم‌ترین نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب در وبسایت نمایشگاه کتاب فرانکفورت، نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران به عنوان یکی از مهم‌ترین نمایشگاه‌ها معرفی شده است.

مطلوبی (۱۳۸۱) در پژوهشی مشابه، پنجاه و چهارمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت را بررسی کرد. در بخشی از این پژوهش، به شbahat نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت اشاره شده است و اینکه نحوه برنامه‌ریزی، سازماندهی، و مدیریت

مناسب نمایشگاه فرانکفورت می‌تواند به عنوان الگویی مناسب در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران استفاده شود. احمدی فصیح (۱۳۸۳) نیز در پژوهش خود هفدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران را بررسی و در بخشی از این پژوهش، به توسعه و گسترش بازار کتاب ایران در خارج از کشور اشاره کرده است. در این راستا، یکی از مهم‌ترین برنامه‌ها برای رسیدن به این هدف، اطلاع‌رسانی تخصصی نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در سطح بین‌الملل تعیین شده که لازمه آن وب‌سایتی جامع است. اسرارخت و نوذر (۱۳۸۴) وضعیت هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران را بررسی کردند. در این پژوهش، از نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران به عنوان بزرگترین نمایشگاه کتاب جهان اسلام یاد شده است. در ضمن، در این پژوهش به راه اندازی وب‌سایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در جهت رفاه حال مخاطبان، ارائه آخرین اخبار نمایشگاه، ارائه فهرست کتاب‌های ناشران خارجی، و تسهیل خرید اشاره شده است.

نجفی (۱۳۸۶) در پژوهشی تطبیقی، نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت را با تهران مقایسه کرده است. وی برای این تطبیق، ۱۰ مورد از ویژگی‌های مشترک نمایشگاه تهران و فرانکفورت را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد و اشتراکات و افتراقاتی را در خصوص این ویژگی‌ها در هر دو نمایشگاه مشاهده نمود. فاطمی‌زاده (۱۳۸۹) از دید متخصصان کتابداری به آسیب‌شناسی نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران طی سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۹ پرداخت. یافته‌های نشان داد میزان رضایتمندی جامعه مورد پژوهش از نحوه اطلاع‌رسانی در حد متوسط تعیین شده است. در این راستا، برای رضایتمندی هرچه بیشتر کاربران، گام‌های جدی‌تر در جهت ارتقای وب‌سایت نمایشگاه کتاب تهران در نظر گرفته شد. فدائی عراقی (۱۳۹۳) نیز در پژوهشی به بررسی نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در سال‌های اخیر پرداخت. وی برای نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، عده‌های حوزه‌های آموزشی و پژوهشی تعیین کرد که از آن جمله می‌توان به بازاریابی و تبلیغات نمایشگاه و مطالعات تطبیقی و تاریخی نمایشگاه اشاره کرد.

گلفند^۱ (۲۰۰۴) در پژوهشی با بررسی نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت، آن را بزرگترین نمایشگاه کتاب در سطح جهان معرفی کرده است. ویدهاس^۲ (۲۰۰۹) نیز نگاهی ۶۰ ساله به نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت انداخته و این نمایشگاه را رویدادی جهانی دانسته است. هولیچ^۳ (۲۰۱۳) در پژوهشی برای بررسی نمایشگاه کتاب فرانکفورت، از نظرات مربیان بهره برده و این نمایشگاه را رویدادی بزرگ و آن را فرصتی عالی برای

یادگیری بیشتر دانسته است.

ناکنون پژوهش‌های زیادی در زمینه مقایسه و وب‌سایت‌ها و نیز در خصوص مقایسه

1. Gelfand

2. Weidhaas

3. Hollich

وبسایت‌های نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب انجام گرفته است، ولیکن پژوهشی مجزا در زمینه مقایسه وبسایت نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب و یا حتی مقایسه وبسایت نمایشگاه‌ها صورت نپذیرفته است. با توجه به بازدید هرچه بیشتر کاربران از وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب نسبت به سال‌های گذشته؛ عدم امکان بازدید مستقیم عده زیادی از علاوه‌مندان از نمایشگاه به‌دلایل مختلف چون دوری راه، مشغله کاری و مواردی از این قبیل؛ همچنین جستجو در منابع و نشران برای آمادگی بیشتر جهت بازدید مستقیم از نمایشگاه این پژوهش صورت گرفت. با توجه به اینکه نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت در آلمان، به عنوان بزرگترین و مشهورترین نمایشگاه بین‌المللی کتاب در جهان شناخته می‌شود (حری، ۱۳۸۵)، بنابراین وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت مقایسه گردید.

بر این اساس اهداف پژوهش، بررسی ویژگی‌های ساختاری، محتوایی، و مجموع ویژگی‌های صفحه‌خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در قیاس با وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت در جهت ارتقای صفحه‌خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران است.

روش‌شناسی

روش پژوهش، تطبیقی و جامعه آماری شامل صفحه‌های خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت است. جمع‌آوری داده‌ها براساس سیاهه وارسی است که ترکیبی از سیاهه وارسی پژوهشی و پژوهشگر‌ساخته است. در این پژوهش، از سیاهه‌های وارسی نانسی اور هارت^۱ (۱۹۹۸)، جو بارکر^۲ (۲۰۰۳)، و سوزان بک^۳ (۲۰۰۴) استفاده شد و با توجه به رویکرد این پژوهش، عناصری از آن حذف و عناصری نیز به آن اضافه گردید. در نهایت، سیاهه وارسی پژوهش شامل ۴۹ عنصر شد که ۲۲ عنصر آن در بخش ویژگی‌های ساختاری و ۲۷ عنصر دیگر در بخش ویژگی‌های محتوایی است. روایی و پایایی سیاهه وارسی نیز بررسی شد، بدین ترتیب که از روایی صوری^۴ و در نتیجه نظرات دانش‌آموختگان کارشناسی ارشد، دانشجویان دکتری، و اعضای هیأت علمی در این خصوص استفاده شد و با توجه به دو گزینه‌ای بودن پرسش‌های سیاهه وارسی، از پایایی بازآزمایی^۵ استفاده شد. بدین صورت که سیاهه وارسی در دو نوبت زمانی با فاصله تعریف شده و با توجه به زمان برگزاری نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت در ماه‌های اردیبهشت و اکتبر بررسی و ضرب بثبات ۰/۸۵ مشاهده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از نرم‌افزار اکسل استفاده شده است.

1. Nancy Everhart
2. Joe Barker
3. Susan Beck
4. Face validity
5. Test-retest reliability

یافته‌ها

در ادامه ویژگی‌های ساختاری، محتوایی، و مجموع ویژگی‌های صفحه‌های خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت بررسی شده است:

- **قیاس ویژگی‌های ساختاری صفحه‌های خانگی و وبسایت‌های دو نمایشگاه**
صفحه‌های خانگی و وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت براساس به‌کارگیری ۲۲ عنصر از سیاهه وارسی در خصوص ویژگی‌های ساختاری بررسی شده است (جدول ۱).

جدول ۱. بررسی به‌کارگیری ویژگی‌های ساختاری در صفحه‌های خانگی و وبسایت‌های دو نمایشگاه

نمایشگاه فرانکفورت		نمایشگاه تهران		ویژگی‌ها	ردیف
به کار نگرفته	به کار گرفته	به کار نگرفته	به کار گرفته		
*			*	صفحه خانگی	۱
*			*	نشانی دائمی	۲
*			*	سازماندهی و طراحی مناسب	۳
*			*	کادر جستجوی منابع	۴
*			*	کادر جستجوی سایت	۵
*			*	خوانا بودن متن و استفاده از فونت مناسب	۶
*			*	رعایت املا و دستور زبان صحیح	۷
*			*	بالا بودن سرعت بارگذاری مطالب	۸
*			*	سهولت بازیابی توسط موتور جستجو	۹
*			*	کادر ثبت‌نام	۱۰
*	*			نقشه سایت	۱۱
*		*		قابلیت تغییر زبان	۱۲
*	*			امکان نظرسنجی در سایت	۱۳
*		*		پیوند به صفحه خانگی نمایشگاه	۱۴

نمایشگاه فرانکفورت				نمایشگاه تهران	ردیف
به کار نگرفته	به کار گرفته	به کار نگرفته	به کار گرفته	ویژگی‌ها	
*			*	پیوند به دیگر نمایشگاه‌های بین‌المللی	۱۵
*	*	*		پیوند به صفحه‌های اجتماعی	۱۶
*	*	*		FAQ «پرسش‌های متداول»	۱۷
*	*	*		«از ما بپرسید»	۱۸
*	*	*		آمار بازدیدکنندگان سایت	۱۹
*			*	شماره تماس و پست الکترونیکی مدیران نمایشگاه	۲۰
*			*	شماره تماس و پست الکترونیکی واحد اطلاع‌رسانی	۲۱
*			*	شماره تماس و پست الکترونیکی مدیران سایت	۲۲
۱	۲۱	۷	۱۵	مجموع	
۴/۵۴	۹۵/۴۵	۳۱/۸۱	۶۸/۱۸	درصد	

با توجه به داده‌های جدول ۱، صفحه خانگی و وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران ۶۸/۱۸ درصد و صفحه خانگی و وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت ۹۵/۴۵ درصد از ویژگی‌های ساختاری سیاهه وارسی را به کار گرفته است.

- قیاس ویژگی‌های محتوایی صفحه‌های خانگی و وبسایت‌های دو نمایشگاه صفحه‌های خانگی و وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت براساس به کارگیری ۲۷ عنصر از سیاهه وارسی در خصوص ویژگی‌های محتوایی بررسی شده است (جدول ۲).

جدول ۲. بررسی به کارگیری ویژگی های محتوایی در صفحه های خانگی وب سایت های دو نمایشگاه

نمایشگاه فرانکفورت		نمایشگاه تهران		ویژگی ها	ردیف
به کار نگرفته	به کار گرفته	به کار نگرفته	به کار گرفته		
*	*	*		روزآمدسازی مرتب	۱
*	*	*		معرفی برنامه های آینده نمایشگاه	۲
*		*		تاریخچه نمایشگاه (آرشیو نمایشگاه های پیشین)	۳
*			*	قیمت ورودی نمایشگاه برای گروه های مختلف	۴
*	*	*		راهنمای جستجو	۵
*			*	تاریخ برگزاری نمایشگاه و ساعت بازدید	۶
*		*		جدابیت تصاویر و تبلیغات برای جذب مخاطبان	۷
*		*		ارائه توضیحات درباره نمایشگاه	۸
*		*		فهرست منابع چاپی نمایشگاه	۹
*	*	*		فهرست منابع الکترونیکی نمایشگاه	۱۰
*		*		فهرست ناشران حاضر در نمایشگاه	۱۱
*	*			فهرست موضوعی منابع	۱۲
*		*		RSS	۱۳
*		*		نقشه نمایشگاه	۱۴
*	*			گروه بحث برخط	۱۵
*		*		بازدید از نمایشگاه به صورت تور مجازی	۱۶
*		*		جستجوی پیشرفته	۱۷
*		*		گالری تصاویر نمایشگاه	۱۸
*		*		نسخه موبایل جهت جستجو در منابع	۱۹
*	*			تازه های کتاب	۲۰
*		*		خبر نمایشگاه	۲۱
*		*		معرفی خدمات رفاهی به بازدیدکنندگان	۲۲
*		*		معرفی خدمات به گروه های خاص (معلولان، نابینایان و ...)	۲۳

ردیف	نمایشگاه فرانکفورت				نمایشگاه تهران	ویژگی‌ها
	به کار نگرفته	به کار گرفته	به کار نگرفته	به کار گرفته		
۲۴	*	*	*		معرفی بخش‌های مختلف نمایشگاه	
۲۵	*		*		راهنمای بازدیدکنندگان	
۲۶	*		*		معرفی برنامه‌های مدد نظر در طول برگزاری نمایشگاه	
۲۷	*		*		تقویم نمایشگاه‌های بین‌المللی	
مجموع					مجموع	
۷/۴۰	۹۲/۰۹	۳۷/۰۳	۶۲/۹۶		درصد	

بر این اساس، صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، ۶۲/۹۶ درصد و صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت، ۹۲/۰۹ درصد از ویژگی‌های محتوایی سیاهه وارسی را به کار گرفته است.

- قیاس مجموع ویژگی‌های محتوایی صفحه‌های خانگی وبسایت‌های دو نمایشگاه صفحه‌های خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و فرانکفورت براساس به کارگیری ۴۹ عنصر از سیاهه وارسی در خصوص مجموع ویژگی‌ها بررسی شده است (جدول ۳).

جدول ۳. بررسی به کارگیری مجموعه ویژگی‌ها در صفحه‌های خانگی وبسایت‌های دو نمایشگاه

ویژگی‌ها	نمایشگاه تهران				نمایشگاه فرانکفورت			
	به کار نگرفته		به کار گرفته					
	درصد	مجموع	درصد	مجموع				
ویژگی‌های ساختاری	۱۵	۶۸/۱۸	۷	۳۱/۸۱	۲۱	۹۰/۴۰	۱	۴/۰۴
ویژگی‌های محتوایی	۱۷	۶۲/۹۶	۱۰	۳۷/۰۳	۲۰	۹۲/۰۹	۲	۷/۴۰
مجموع ویژگی‌ها	۳۲	۶۰/۳۰	۱۷	۳۴/۶۹	۴۶	۹۳/۸۷	۳	۷/۱۲

با توجه به یافته‌های جدول ۳، صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، ۶۵/۳۰ درصد و صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت، ۹۳/۸۷ درصد از مجموع ویژگی‌های سیاهه وارسی را به کار گرفته است.

نتیجه‌گیری

صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در قیاس با فرانکفورت از نظر ویژگی‌های ساختاری، محتوایی، و مجموع ویژگی‌ها در رتبه پایین‌تری است. صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران به ترتیب ۶۸/۱۸، ۶۲/۹۶ و ۶۵/۳ درصد از ویژگی‌های ساختاری، محتوایی، و مجموع ویژگی‌ها را به کار برده است، در حالی که این رقم در صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت به ترتیب ۹۵/۴۵، ۹۵/۴۵ و ۹۲/۵۹ ۹۳/۸۷ درصد است. لازم به اشاره است پژوهش حاضر با پژوهش کولایان (۱۳۸۰) مطابقت دارد. در این پژوهش مانند پژوهش کولایان، ویژگی‌هایی چون راهنمای شرکت‌کنندگان و قابلیت کاوش چندگانه (جستجوی پیشرفته) در صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه فرانکفورت مشاهده شد، ولیکن بعد از گذشت چندین سال، وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران نیز این نقص را برطرف کرده و اکنون این ویژگی‌ها را در صفحه خانگی وبسایت خود به کار برده است.

بر این اساس و با توجه به نتایج پژوهش، پیشنهاد می‌شود ویژگی‌های ساختاری و محتوایی صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران به‌ویژه ویژگی‌های محتوایی این وبسایت ارتقا یابد.

از ویژگی‌های ساختاری که باید در صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران مد نظر قرار گیرد می‌توان به این موارد اشاره کرد:

- ارائه نقشه سایت در جهت دسترسی راحت‌تر و سریع‌تر کاربران به محتوای وبسایت و در نهایت، اتلاف وقت کمتر از سوی آنان؛
- وجود پیوند به صفحه‌های اجتماعی و صفحه خانگی نمایشگاه در جهت اشتراک‌گذاری اطلاعات و نیز صرفه‌جویی در زمان کاربران؛
- درج قسمت "پرسش‌های متداول" و "از ما بپرسید" در راستای شناخت و آگاهی هرچه بیشتر کاربران از زمان و نحوه برگزاری نمایشگاه؛ و
- امکان نظرسنجی و ارائه آمار بازدیدکنندگان سایت در راستای تعامل هرچه بیشتر کاربران و مدیران سایت و ارائه نقطه نظرات و پیشنهادات و نیز یادآوری نقاط قوت و ضعف نمایشگاه به مسئولان ذی‌ربط است.

از جمله ویژگی‌های محتوایی که باید در صفحه خانگی وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران مورد توجه قرار گیرد موارد زیر را می‌توان بیان کرد:

- روزآمدسازی مرتب و دوره‌ای وبسایت و در نتیجه افزایش اعتماد و اطمینان بازدیدکنندگان سایت از اطلاعات ارائه شده و بهنگام بودن آن؛

- وجود گروه بحث برخط در راستای تعامل هرچه بیشتر کاربران با یکدیگر و استفاده از اطلاعات و تجارب همدیگر در بازدید از نمایشگاه؛
- جذابیت تصاویر و تبلیغات وبسایت نمایشگاه برای جذب مخاطبان و تشویق آنان به بازدید حضوری از نمایشگاه؛
- ارائه فهرست منابع الکترونیکی، فهرست موضوعی، و راهنمای جستجوی منابع نمایشگاه برای اطمینان دادن به بازدیدکنندگان از وجود منبع یا منابعی در نمایشگاه، قبل از بازدید حضوری و نیز امکان جستجوی محل ارائه مدرک در نمایشگاه؛
- معرفی برنامه‌های آینده و بخش‌های مختلف نمایشگاه در جهت آشنایی هرچه بیشتر کاربران با خدمات نمایشگاه و در نهایت، استفاده از این خدمات؛
- معرفی خدمات به گروه‌های خاص از جمله معلولان و نابینایان در راستای عملی کردن شعار معروف "هر خواننده‌ای کتابش"؛ و
- ارائه تازه‌های کتاب نمایشگاه برای آن دسته از افرادی که مشتاقانه منتظر ارائه کتاب‌های جدید در نمایشگاه هستند.

امید است با اضافه شدن این ویژگی‌ها به ویژگی‌های ساختاری و محتوایی صفحه خانگی و وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران نه تنها آمار بازدیدکنندگان و وبسایت و رضایتمندی آنان افزایش یابد بلکه مشوق و انگیزه‌ای برای کاربران در جهت بازدید حضوری از نمایشگاه باشد.

در ضمن با توجه به میزان به کار گیری ویژگی‌های ساختاری و محتوایی در صفحه خانگی و وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت، پیشنهاد می‌گردد در پژوهش‌های آتی، صفحه خانگی این وبسایت به عنوان الگویی برای ارزیابی صفحه خانگی و وبسایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران قرار گیرد و ویژگی‌های به کار گرفته شده و در یک گام بالاتر، ویژگی‌های به کار گرفته‌نشده آن را نیز مورد توجه قرار دهد.

مأخذ

احمدی فضیح، صدیقه (۱۳۸۳). گزارش از هفدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران (۱۴-۲۴ اردیبهشت ۱۳۸۳). فصلنامه کتاب، ۵۷(۱)، ۲۱۳-۲۲۰.

اسدرخت، مریم؛ نوذر، سمانه (۱۳۸۴). گزارش: هجدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران (۱۴-۲۴ اردیبهشت ۱۳۸۴). فصلنامه کتاب، ۶۱(۱)، ۲۱۱-۲۱۸.

حری، عباس (۱۳۸۵). دیر قلم معارف کتابداری و اطلاع‌رسانی (ج. ۲). تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران.
عصاره، فریده؛ حیدری، غلام رضا؛ زارع‌فراشبندی، فیروزه؛ و حاجی زین‌العابدینی، محسن (۱۳۹۲). از

- کتاب سنجی تا وب سنجی: تحلیلی بر مبانی، دیالگاهها، قواعدها، و شناختها. تهران: کتابدار فاطمی زاده، سمیه (۱۳۸۹). آسیب‌شناسی نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران طی سال‌های ۱۳۸۶-۱۳۸۹ از دید متخصصان کتابداری شاغل در کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های شهر تهران و ارائه راهکارهای پیشنهادی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه الزهرا، تهران.
- فدائی عراقی، غلامرضا (۱۳۹۲). مطالعات نمایشگاهی کتاب. تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۲۰، ۷-۱۰.
- کر، مارک (۱۳۸۰). تبلیغ کارآمد سایت وب. تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران. کولایان، فردین (۱۳۸۰). نمایشگاه کتاب فرانکفورت بزرگترین بازار تجارت اطلاعات/مروی بر نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت از ابتدا تاکنون. *فصلنامه کتاب*، ۴۶ (۲)، ۱۳۰-۱۳۹.
- مطلوبی، داریوش (۱۳۸۱). گزارش: پنجاه و چهارمین نمایشگاه کتاب فرانکفورت ۲۰۰۲. *فصلنامه کتاب*، ۵۱ (۳)، ۱۷۳-۱۸۱.
- نجفی، عبدالله (۱۳۸۶). مطالعه تطبیقی نمایشگاه بین‌المللی کتاب فرانکفورت ۱۴ اکتبر ۲۰۰۶ و مقایسه آن با نمایشگاه بین‌المللی کتاب ایران ۱۳۸۵. *فصلنامه کتاب*، ۶۹ (۱)، ۱۳۱-۱۵۲.
- Barker, J. (2003). *Evaluating Web Pages: Techniques to Apply & Questions Ask*. Retrieved July 27, 2015, from <http://www.lib.berkeley.edu/TeachingLib/Guides/Internet/Evaluate.html>
- Beck, S. (2004). *Evaluating a Web Site Checklist*. Retrieved July 27, 2015, from <http://www.library.illinois.edu/bix/pdf/genguide/WebEval.pdf>
- Everhart, N. (1998). Web page evaluation. *Teacher Librarian*, 25 (5), 22.
- Gelfand, J. (2004). Frankfurt Book Fair: Buch Messe 2004. *Library Hi Tech News*, 21 (10), 7-8.
- Hollich, S. (2013). Frankfurt Book Fair 2012: an educator's perspective. *New Library World*, 114 (7, 8), 355-359.
- Weidhaas, P. (2009). The Frankfurt Book Fair: 60 Years and Still a Shining Example. *Publishing Research Quarterly*, 25 (1), 30-35.

استناد به این مقاله:

- رستمی جمیل، فرهاد (۱۳۹۵). ویژگی‌های ساختاری و محتوایی صفحه خانگی وب‌سایت نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در قیاس با فرانکفورت. *مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات*، ۲۷ (۲)، ۵۹-۷۰.